

แบบฟอร์มการเขียนแบบถอดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้าน นวัตกรรมเพื่อสร้างสรรค์สังคม

---

1. ชื่อ-สกุล ผู้เล่าเรื่อง.....ดร.นิมมวล วิเศษสรรพ .....คณะวิชา/หน่วยงาน.....คณะบัญชี.....

2. ชื่อ-สกุล ผู้บันทึก ....ดร.นิมมวล วิเศษสรรพ.....คณะวิชา/หน่วยงาน.....คณะบัญชี.....

3. บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้เล่าเรื่อง

คณบดีคณะบัญชี กำหนดนโยบาย เป้าหมาย และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะ กำกับและควบคุมการดำเนินงานของคณะให้เป็นไปตามแผนงาน ติดตามและประเมินผล

หัวหน้าโครงการวิจัยและพัฒนา หัวข้อ นวัตกรรมเครื่องมือทางสังคมที่เหมาะสมกับการออมทรัพย์ของชุมชนรางวัล อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

สอนวิชา ระเบียบวิธีวิจัยทางการบัญชี ทั้งในระดับปริญญาตรี และปริญญาโท

4. เรื่องที่เล่า

การพัฒนาชุมชนด้วยการวิจัยพัฒนาและกิจกรรมขับเคลื่อน

5. บริบทหรือความเป็นมาของเรื่องที่เล่า

เนื่องจากผู้เล่าประสบการณ์ เป็นหัวหน้าโครงการวิจัยนวัตกรรมเครื่องมือทางสังคมที่เหมาะสมกับการออมทรัพย์ของชุมชนรางวัล อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยรังสิต และได้ลงมือทำวิจัยร่วมกับนักวิจัยชุมชน และผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาชุมชนและศักยภาพพลเมือง ทำให้ได้ประสบการณ์ในวิธีการวิจัยที่มีลักษณะแตกต่างไปจากวิธีวิจัยที่มักใช้กันในการวิจัยทางการบัญชีโดยสิ้นเชิง ต้องการถ่ายทอดประสบการณ์ โดยเรียกการวิจัยนี้ ว่าเป็น “การวิจัยที่มีชีวิต เป็นนวัตกรรมการสร้างสรรค์สังคม”

6. วิธีการ/ขั้นตอน หรือกระบวนการที่ทำให้นั้นประสบความสำเร็จ

ขั้นตอนการทำงานวิจัย

1. การศึกษาบริบทของชุมชน ซึ่งจะต้องใช้ความรู้และเทคนิคหลากหลายวิธีในการที่จะเข้าถึงชุมชน ทำความรู้จัก ทำความเข้าใจ ทำแผนการพัฒนา

2. ผสมผสานวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อแปลงคุณค่าทางสังคมสู่มูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับชุมชน

3. จัดตั้งและดำเนินการ โครงการนำร่อง เพื่อสร้างแรงขับเคลื่อนระบบและกลไกชุมชน โดยเฉพาะการสร้างภาวะผู้นำให้กับสมาชิก การจัดการความรู้ตามความจำเป็นและต้องการของชุมชน

4. สร้างตัวชี้วัดความสำเร็จ วางแผนพัฒนา ดำเนินการ ติดตามและประเมินผล

กระบวนการที่ทำให้งานประสบผลสำเร็จ

1. การถอดความรู้ทุกครั้งที่ได้ลงพื้นที่ เพื่อทำความเข้าใจและเข้าถึงชุมชน และจำเป็นต้องปรับแผนดำเนินงานการวิจัยเสมอ ต้องเข้าใจว่ากระบวนการทางสังคมเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาความเป็นพลวัต ดังนั้นจะปรับขั้นตอนต่างๆ ในการดำเนินการวิจัยทุกครั้งเพื่อให้สามารถดำเนินการต่อไปได้สำเร็จ
2. การสร้างความสัมพันธ์แนวราบกับชุมชน หมายถึงการศึกษาภาคสนามหรือการวิจัยข้อมูลทุติยภูมิ ต้องเป็นไปในลักษณะการทำตัวให้มีส่วนร่วมกับชาวบ้านให้มากที่สุด สร้างความผูกพันทางใจโดยทำให้ชาวบ้านมีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของโครงการและมีนักวิจัยเป็นผู้ช่วย ซึ่งแตกต่างไปจากการแนวทางการพัฒนาของภาครัฐซึ่งเป็นแบบโครงสร้างหน้าที่ การสั่งการ

7. เทคนิคหรือกลยุทธ์ที่ทำให้เกิดความสำเร็จ

1. ทีมงานวิจัยที่เข้มแข็ง หมายถึง ทีมงานวิจัยต้องประกอบด้วยผู้นำที่มีอำนาจสั่งการได้ นักวิจัยพัฒนาชุมชนเชิงพื้นที่ มีความมุ่งมั่นที่จะทำการพัฒนาชุมชนให้สำเร็จ และคิดบวกเสมอไม่ว่าจะมีอุปสรรคใดๆ
2. การสร้างเครือข่ายนักวิจัยชุมชน โดยมีผู้นำท้องถิ่นให้การสนับสนุน
3. การเปิดเวทีชาวบ้าน และจัดกิจกรรมกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างสม่ำเสมอ เป็นระยะๆ
4. การพาไปดูงาน ชุมชนอื่นที่ประสบความสำเร็จ
5. การทำวิเคราะห์ SWOT ชุมชนที่มีศักยภาพ และกำหนดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนานวัตกรรม

8. ผู้ที่มีส่วนร่วมทำให้เกิดความสำเร็จ และบทบาทของบุคคลนั้น

1. ประชาชนชาวบ้านและผู้ใหญ่บ้าน เป็นกลไกสำคัญในการสร้างกลุ่มเพื่อเพิ่มพลังการต่อรองกับหน่วยงานภายนอก
2. ทีมนักวิจัยที่เข้มแข็งที่สุด ทุกคนร่วมคิด ร่วมทำวิจัย มีการแบ่งหน้าที่ชัดเจน และทุกคนทำหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์
3. การสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก ได้แก่ เกษตรอำเภอ เทศบาลตำบลรางหวาย สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์ ให้คำแนะนำแนวทางการจัดตั้งและดำเนินงาน โครงการ

9. อุปสรรคหรือปัญหาในการทำงานและแนวทางในการแก้ปัญหา/อุปสรรคดังกล่าว

1. งบประมาณ เมื่อลงมือดำเนินการแล้วไม่เป็นไปตามแผนงานวิจัยที่วางไว้ เนื่องจากการวิจัยพัฒนา และการขับเคลื่อนกิจกรรม ซึ่งจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนตามธรรมชาติของกระบวนการทางสังคมในชุมชน เพื่อให้สามารถดำเนินการต่อไปได้ ดังนั้นงบประมาณที่กำหนดจึงไม่เป็นไปรายการที่กำหนดในข้อเสนอโครงการ

แนวทางแก้ไข รายงานชี้แจง ขอเปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณเพื่อให้สอดคล้องกับความจำเป็น

2. การเปลี่ยนแปลงกระบวนการทางสังคมที่เกิดขึ้นตลอดเวลา ทุกครั้งที่ลงพื้นที่ไม่รู้ว่าจะเหตุการณ์จะเป็นอย่างไร ไม่สามารถคาดการณ์ได้ บางครั้งมีเหตุการณ์อื่นที่ทำให้ประชาชนมีความสนใจในสิ่งนั้นมากกว่า

แนวทางแก้ไข ครั้งหลังที่ลงพื้นที่เปิดเวทีชาวบ้าน ต้องเตรียมแผนรองรับไว้เสมอ

10. ผลลัพธ์หรือความสำเร็จที่เกิดขึ้นคือ

1. ค้นพบนวัตกรรมเครื่องมือทางสังคม ที่เหมาะสมการออมทรัพย์ของชุมชนรายหวาย
2. เกิดกลุ่มวิสาหกิจชุมชน หัตถกรรมร่วมสมัยไทยทรงดำ โครงการต้นแบบการสร้างอาชีพเสริมให้กับชาวบ้านในชุมชนด้วยการนำภูมิปัญญามาใช้ประโยชน์

11. การเรียนรู้ของผู้เล่าเรื่องจากประสบการณ์ความสำเร็จดังกล่าว

1. ได้เรียนรู้วิธีการวิจัยที่มีชีวิต เป็นการวิจัยที่ไร้ระเบียบไม่มีขั้นตอนแน่นอน นักวิจัยต้องพร้อมที่จะปรับขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย และต้องเตรียมแผนรองรับทุกครั้งที่ในการศึกษาภาคสนาม
2. ได้เรียนรู้วิถีคิดของคนในชุมชน ทั้งในระดับชาวบ้าน ปราชญ์ชุมชน และผู้นำท้องถิ่น ที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาสังคม
3. ได้เรียนรู้วิถีชีวิตของคนในชุมชน การทำงานร่วมกันของคนในชุมชน
4. ได้เรียนรู้บริบทชุมชน
5. ได้เรียนรู้ผลของการทำความดีเพื่อสังคม ได้แก่ ความรู้สึกที่ดีระหว่างทีมนักวิจัยกับชาวบ้าน ไร้วางใจ การเคารพนับถือซึ่งกันและกัน ทำให้ผู้เล่ามีความสุขใจมากกว่าการทำวิจัยประเภทอื่น

12. สมรรถนะ (ความรู้ ทักษะ หรือทัศนคติ) ของผู้เล่าเรื่อง

สามารถพัฒนาตนเองให้มีความสามารถในการวิจัยข้ามศาสตร์ โดยผสมผสานระหว่างวิธีวิจัยเชิงปริมาณกับการวิจัยเชิงคุณภาพ และเป็นการวิจัยที่นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง ตามสภาพจริง

13. ผลงานเชิงประจักษ์ของผู้เล่าเรื่อง

1. รายงานผลการวิจัย นวัตกรรมเครื่องมือทางสังคมที่เหมาะสมกับการออมทรัพย์ของชุมชนรายหวาย อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี
2. การจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน หัตถกรรมร่วมสมัยไทยทรงดำ
3. การนำความรู้ด้านการบัญชี ไปช่วยสร้างความมั่นใจให้กับสมาชิกกลุ่ม